

"دانش"، افتخار و سنگردار زبان دری

صبح روز دوشنبه ۲۲ نوامبر قرار عادت همیشگی وقتی تلویزیون آریانای کابل را مشاهده می‌کردم، پروگرام "صبح و زندگی" بود، که از طرف دو جوان افغان به روز های معین نشر میشود.

عبدالرحیم دانش (فوتو: ولی نوری)

در برنامه این روز "صبح و زندگی" جناب عبدالرحیم دانش مؤسس و مسؤل پروگرام "قصه های جنگ"، دعوت شده بود. پروگرامی که نظیر آنرا تا حال در هیچ تلویزیون افغانی و خارجی ندیده ام. جا دارد بر آفریننده آن که جناب دانش میباشد، تهنیت و تبریک بگوئیم و از این استعداد سرشار و مردم دوستانه شان احساس فخر و مباهات کنیم. جناب رحیم دانش با فهم و استعداد درخشنده ای که دارد توانسته است عمیق ترین درد ها و آلام مردمش را که از جنگ های سی سال اخیر متحمل شده اند با احساس سرشار از عشق به تصویر بکشد و احساس هموطنانش را برای جلب استعانت و معاونت به این مردم درد دیده و رنج کشیده جلب نماید. ایشان بسیار به زیبایی توانسته اند مفهوم این مصرع ... "چو ایستاده ای دست افتاده گیر"

را به گوش مردمان متمول و با ثروتمند جامعه برساند و کمک و یاری آنها را در حق هموطنان رنجور و بی بضاعت شان جلب نماید. جناب رحیم دانش با آفریده های تصویری و صوتی عالی اش که از ورای تلویزیون آریانا پخش می شوند توانسته است فریاد کند که :

تو کز محنت دیگران بی غمی

نشاید که نامت نهند آدمی

هر حرکت، هر تصویر و هر حرف "قصه های جنگ"، این شعر حضرت سعدی را فریاد میکند.

"قصه های جنگ" جناب رحیم دانش، قصه نیست، افسانه نیست بلکه حقایق دردناک و واقعیت های غم انگیز ویرانی افغانستان توسط رژیم کمونیست (خلق و پرچم) و جنایات تنظیم های باصطلاح جهادی است که از سی سال بدین سو، نخست کمونیست ها و بعد اسلامیت های افراطی، مردم مظلوم ما را به خاک و خون نشانده اند. هر صحنه این برنامه شاهد زنده ایست که خاطرات غمگین و درد انگیز زندگی های بریاد رفته مردم بیگناه و بی پناه را بیاد میدهد، و نفرین همه ملت افغان را از این جانیان و آدم کشان در دل تاریخ می سپارد. این جانیان میتوانند از خانه ملت (ولسی جرگه) خود را عفو نمایند، ولی ملت افغان هیچگاه اینها را بخشیدنی نیست و هر مدتی اگر هم بگذرد مانند نازی های آلمان محاکمه شدنی هستند و به کیفر اعمال شان رسیدنی.

این بود فشرده ای از شایستگی و نجابت بشری این انسان با فرهنگ و با ترحم (دانش) که یاری و کمک انسان به انسان و بالاخص افغان به افغان را فریاد میزند. من هر لمحہ از صحبتش را موجب مباهات میدانم و به وجود ایشان افتخار میکنم.

حالا می رویم بسوی شایستگی و بُعد دیگر شخصیت این افغان فرهیخته که سنگر دار فرهنگ اصیل دری و زبان مردمش است. از سخنان و جواب هایش به متصدی پروگرام "صبح و زندگی" متوجه شدم که این فرزند افغان مدت زیادی را در کشور همسایه ما ایران بحیث مهاجر و پناهنده بسر برده و تحصیلاتش را نیز در رشته ادبیات در همان کشور به پایان رسانیده است. از طرز سخن گفتن و ارائه مطالبش ملتفت شدم که این هموطن گرامی برخلاف آن عده از افغان هایی که از کشور ایران برگشته اند، با زبان خودش، یعنی با زبان مردمش و با لهجه زیبای افغانی اش گپ میزند و هیچ کلمه ای از اصطلاحات ایرانی را نمیتوان در کلامش سراغ کرد. بلکه با لهجه مقبول زبان دری جامعه و مردمش صحبت میکند و سرورانه با ادای آن افتخار می آفریند.

همچنان نباید فراموش کنیم که سنگر دار دیگر زبان، لهجه و اصطلاحات دری افغانستان در تلویزیون آریا جناب نثار احمد نیک سیر(متخصص صاحب) میباشد که با دیگر همکاران برنامه زیبای "خنده های گریه دار" و "حکایت های متخصص" در برابر تهاجم فرهنگی ایران اعلان جهاد کرده اند و در کنار جناب دانش برای اصالت زبان و اصطلاحات دری می رزمند.

دیانو شمیره: له ۱ تر 2

افغان جرمن آنلاين تاسو په درنښت همکاري ته راوبولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادښت: دلپکني د ليکنيزي بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خیر و لولئ

در مدتی که من این سروران را در برنامه های شان می بینم، یک بار هم از زبان ایشان بجای کلمه (هموطن)، کلمه "شهروند" را شنیده ام و بجای کلمه (خاص) از کلمه "ویژه" استفاده نکرده اند. کلمات "واژه"، "ته بنا"، "ژرف"، "تک تک"، "دادستان" را بجای اصطلاحات زیبایی: "کلمه"، "زیر بنا"، "عمیق"، "هر یک" و "خارنوال" بکار نبرده اند و با این طرز صحبت خود ثابت ساخته اند که سنگر داران استوار زبان و لهجه زیبای دری وطن خود میباشند.

هموطنان عزیز من، جناب عبدالرحیم دانش و جناب متخصص صاحب! شما افتخار همه هموطنان دلسوز و وطنخواه خود می باشید. همه کارکنان، برنامه سازان، نطاقان و متصدیان تلویزیون آریانا، تلویزیون ملی و تلویزیون های دیگر افغانی که هر روز بیشتر با زبان و لهجه دری خود بیگانه می شوند، باید از شما بیاموزند و... از راه غلطی که روانند باز گردند.

چه "وای به روزی که اغلاط دو چندان گردد" این عنوان مقاله بسیار آموزنده نویسنده عالی مقام جناب خلیل الله معروفی است که مطالعه آنرا به همه نطاقان و گردانندگان رادیو ها و تلویزیون های افغانی توصیه میکنم. این مقاله عالی در آرشیف جناب معروفی در پورتال افغان جرمن آنلاین موجود است که شما می توانید با یک کلیک بر لینک زیر آنرا دریافت کنید. (*).

http://www.afghan-german.de/upload/Tahlilha_PDF/marooft_Waay_ba_Rozey_ke_Aghlaat_Mozaaf_Gardad.pdf

من یقین دارم که بعد از مطالعه این مقاله دیگر "پوهنتون" را "دانشگاه" و "شاروالی" را "شهرداری" نخواهند گفت و "شاروال" یا رئیس بلدیة "را" "شهردار" نخواهند نوشت. "عکس العمل" را "واکنش" و بجای "می خوانم یا به سمع شما میرسانم" "به خوانش میگیرم" نخواهند گفت. ایرانی ها متلی که "کرزی" و "خلمی" را غلط تلفظ میکنند و "کرزای" و "زلمای" میگویند، "امریکا" را نیز غلط تلفظ میکنند و "امریکا" میگویند. ما چرا بصورت عمدی، طوطی وار با مسخ زیبا ترین اصطلاحات دری خود از غلط آنها تعقیب نمائیم؟

اگر چنین دوام نماید و همه فرزندان عزیز ما که در رسانه ها، رادیو ها و تلویزیون ها مصروف خدمت اند به این غلط تلفظ کردن ها ادامه دهند و از لهجه و اصطلاحات ایرانی تقلید نمایند، به اصطلاح مردم عزیز کابل "قصه ما مفت میشود"، لهجه زیبای زبان دری ما و اصطلاحات مقبول زبان ما مسخ گردیده و بدیاری عدم سپرده خواهد شد. من این زنگ خطر را چندی قبل هم به صدا آورده و ضمن مقاله ای، توجه مسؤولین و رؤسای رادیو ها و تلویزیون های افغانی را جلب کرده بودم. امیدوارم و از خواننده ارجمند دعوت میکنم، که آنرا با یک کلیک در لینک زیر مطالعه فرمائید. و اینک باز می نویسم و باز هم خواهم نوشت تا صدای ما با صدای ملت افغانستان یکی شده و به گوش این برادران غافلم برسد.

http://www.afghan-german.de/upload/Tahlilha_PDF/wali_nouri_qabel_tawajoh_tv_hay_afghani.pdf

(*). همچنان مقالات ناب آتی و مقالات بی شمار دیگر را از قلم توانای جناب معروفی در دفاع از اصالت زبان زیبای دری و اصطلاحات آن در همین پورتال افغان جرمن آنلاین (در آرشیف جناب معروفی) می توانید مطالعه فرمائید:

- ۱- حکم محکمه تاریخ در مورد زبان ستیزان - تاریخ بی پرواست و بر هیچ کس رحم نمیکند!!
- ۲- نفوذ زبان پشتو در دری افغانستان - آیا زدودن کلمات پشتو از دری امکان دارد؟
- ۳- سرنوشت کلمات بیگانه در زبان ها - چرا چند کلمه پشتو باعث تشویش بعضی کسان گردیده است؟
- ۴- اندر باب دری افغانستان و فارسی ایران
- ۵- آنچه خود داشت ز بیگانه تمنی میکرد
- ۶- دوزبانگی پشتوزبانان افغانستان و سطری چند در مورد .

پایان